

Ljubljana Jun 1989

Zavod SRS za transfuzijo krvi
Ljubljana, Šlajmerjeva 6
tel 061 316 933

Informacijski sistem u transfuzijskoj delatnosti poduprt sa računarima i kodabar sistemom

Glavna delatnost ustanova za transfuziju krvi je sakupljanje krvi, prerada i priprema pojedinih komponenata krvi, testiranje te distribucija krvi zdravstvenim ustanovama.

Velika opasnost, koja se pojavljuje u našem poslu je zamena broja krvi ili krvne komponente. Greška bi mogla dovesti do toga, da bi pacijent dobio pogrešnu krv i u tom slučaju je izlaz po pravilu fatalan. Po našim iskustvima i iskustvima drugih greške su u velikoj većini administrativne prirode i redko stručne. Zato pokušavamo da maksimalno kontroliramo ceo administrativni i pripremni postupak svake doze krvi ili krvne komponente.

Svaka doza krvi ima tako svoju oznaku i na tom području obeležavanja i identifikacije uzoraka moramo isključiti ljudski faktor pogreške, što nam omogućava crtna koda u kombinaciji sa računarima.

Glavni cilj uvođenja crtne kode je maksimalna sigurnost kod transfuzije krvi i krvnih komponenata i ujedno je sigurnost sama po sebi već razlog za aplikaciju crtne kode.

Crtna koda ujedno omogućava brz unos podataka i automatizaciju postupaka te mašinsko čitanje. Brza identifikacija obuhvata, tako krv i krvne komponente, kao i osobe te postupke odnosno identifikaciju ustanove i u budućnosti pacijenta.

U upotrebi je više tipova crtne kode. Godine 1974 su formirali CCBBA - komitet za izradu jedinstvenih automatskih postupaka u transfuzijskim delatnostima. Posle tri godine rada su izradili svoje prve preporuke, koje su u sledećim godinama nekoliko dopunili odnosno su pojedine države prilagodile preporuke svojim potrebama. Preporuke obuhvataju celokupnu delatnost tako laboratorijsko testiranje kao sve vrste proizvoda. Ujedno su izradili preporuke za tip crtne kode - kodabar, za oblik etikete i oznake, kao i za način obeležavanja. Sistem je otvoren pa ga možemo i sami prilagoditi svojim potrebama zato smo ga i mi upotrebili kod izrade našeg informacijskog sistema.

Kodabar je crtna koda, koju su nekoliko promenili i modificirali za potrebe naše transfuzijske delatnosti. Konačna verzija ima oznaku Codabar ABC (American Blood Commission).

Codabar ABC oznake su crtne oznake, koje imaju dve širine crta in medjuprostor i koje kombiniraju svetle medjuprostore i tamne crte i tako definiraju pojedine oznake. Svaki znak je definiran sa četiri crte i tri medjuprostora, koji su široki ili uzki. Široka crta ili medjuprostor predstavljaju binarno 0 a uzka crta ili medjuprostor predstavljaju binarno 1. S kombinacijom sedam elemenata definišemo pojedini znak.

Codabar ABC simboli imaju dvadeset znakova. Brojevi od 0 do 9 neke posebne oznake kao što su :, +, -, /, ., \$ i set od četiri slova a, b, c i d, koje upotrebljavamo za početne i konačne kontrolne oznake. One omogućavaju dodatnu sigurnost pri